

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

III. De defectu panis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

sub mappa, vel corporali latens, aut magno interuallo distans. Non tamen est necessarium, vt materia manibus teneatur aut sonus verborum ad eam perueniat, neque vt actu videatur; quia hostiæ in pixide clausa, in corporali tamen existente validè consecrantur, licet secundum Rubricas oporteat aperire pixidem in qua hostiæ consecrandæ sunt positæ, & cum fit oblatio, & cum verba consecrationis proferuntur.

Egidius Coninck q. 74. art. 2. dub. 1. Layman. theol. moral. lib 5. Tract. 4. cap 2. assert 7. VViggers de Sacram. q. 74 art. 2. dubia.

TITVLVS III.

De defectu panis.

1. **S**i panis non sit triticeus, vel si triticeus, admixtus sit granis alterius generis in tanta quantitate, vt non maneat panis triticeus, vel sit alioqui corruptus; non conficitur Sacramentum.

2. Si sit confectus de aqua rosacea, vel alterius distillationis, dubium est an conficiatur.

3. Si cœperit corrumpi, sed non sit corruptus, similiter si non sit azymus, secundum morem Ecclesiæ Latinæ conficitur, sed conficiens, grauitè peccat.

4. Si Celebrans ante consecrationem aduerterit Hostiam esse corruptam, aut non esse triticeam, remota illa Hostia, aliam ponat; & facta oblatione, saltem mente concepta, prosequatur ab eo loco, vbi desinit.

5. Si id aduerterit post Consecrationem, etiam post illius Hostiæ sumptionem, posita alia, faciat oblationem, vt supra, & à consecratione incipiat, scilicet ab illis verbis, *Qui pridè, quàm pateretur*, & illam priorem si non sumpsit,umat post sumptionem Corporis & Sanguinis, vel alij sumendam tradat, vel alicubi reuerenter conseruet Si autem sumpserat, nihilominusumat eam, quàm consecrauit: quia præceptum de perfectione Sa-

Tit. I.
nō confi-
s, quibus
acramen-
Celebra-
nenti non
ato, aut

Missa oc-
cidenta-
nerum re-
nt, vel in
potestate
orum sen-
is Domini
im conse-
videlicet,
tus Mini-
efficiente,
re debet
eri Sacra-
algarum.

contin-
sam re-
iticeus,
conle-
Sacer-

materia
æfens,
ram Sa-
em: aut
sub

ne Sacramenti maioris est ponderis, quàm quò
à ieiunio sumatur.

6. Quod si hoc contingat post sumptionem
Sanguinis, apponi debet rursus novus panis, &
vinum cum aqua, & factâ prius oblatione, vt su-
pra, Sacerdos consecret, incipiendo ab illis ver-
bis, *Qui pridie*, ac statim sumat vtrumque, & pro-
sequatur Missam ne Sacramentum remaneat im-
perfectum, & vt debitus seruetur ordo.

7. Si Hostia consecrata dispereat, vel casu
liquo vt vento, aut miraculo, vel ab aliquo ani-
mali accepta, & nequeat reperiri; tunc altera con-
secratur, ab eo loco incipiendo, *Qui pridie*, quàm
patereat, facta eius prius oblatione, vt supra.

ANNOTATIONES.

§ 1. Panis debet esse triticeus, non tantum ex ne-
cessitate præcepti, sed etiam ex necessitate Sacramen-
ti, vt in aia materia facta consecratio irrita sit: ideo
que panis qui conficitur ex leguminibus, vt pisces, fabis
lentibus, & alijs similibus non est idonea materia, ad
consecrandum corpus Domini, sicut nec ille qui con-
ficitur ex fructibus arborum, vt ex amygdalis, casta-
neis, glandibus neque etiam iste qui fit ex hordeo, or-
riza, milio, auena, aut panico, sed is solus qui confici-
tur ex puro tritico, quia non dubitatur quin Christus
Dominus in pane triticeo hoc Sacramentum consecra-
rit: deinde accedunt figuræ & vaticinia in pane triti-
ceo fundata, aut sub eo præsignificancia hoc Sacra-
mentum: qui panes propositionis, qui coram Domi-
no in Altari seruabantur, & erant huius Sacramenti
figuræ, debebant parari ex simila, quæ est flos albi-
mæ farinæ tritici, & Prophetæ sub nomine frumenti
& tritici solent hoc Sacramentum prænuntiare. Acced-
dit denique quòd triticeus panis sit conuenientissi-
mus ad significandam huius Sacramenti efficaciam &
virtutem, quia efficacissimè nutrit & reficit homi-
nem.

§ 2. Panis confectus ex siligine harum regionum:
est materia dubia Sacramenti Corporis Christi; & pro-
inde in praxi nunquam in tali pane Sacramentum est
conficiendum.

§ 3. Panis confectus ex amido, siue ut alij loquuntur, ex amylo non est quoque legitima seu apta materia huius Sacramenti, quia licet amyllum ex tritico fiat, tamen triticum illud arte & longa in aquis maceratione soluitur in lacteum quendam humorem, & postea vehementi calore solis aut ignis exsicatur, sic ut perdat propriam rationem farinæ triticeæ, ut ex sapore, odore & alijs accidentibus facile colligitur, & consequenter aptitudinem, ut ex illo panis triticeus fiat.

§ 4. Panis triticeus debet esse coctus, per modum assationis, ut in furno, aut intra calidi ferrei laminas, aut simili modo: unde cruda pasta, vel etiam frixa, aut elixa in aquis butyro, lacte, oleo, aqua rosacea vel simili non elementari, liquore subacta & tosta, non est conueniens materia huius Sacramenti: quia tales pastæ non sunt verè & propriè panis vsualis, sed aliud quoddam obsonij genus, quocumque nomine illud appelletur.

§ 5. Quando materia est verè dubia, tum non licet eam uti, sed potius à sacrificio est abstinendum, unde cumque illud dubium nascitur, siue ex permixtione eorum quibus constat, siue ex corruptione, quia panis substantialiter corruptus non est apta materia ad validam consecrationem.

§ 6. Licet congruentior sit vsus Ecclesiæ latinæ consecrantis panes azymos: eo præcipuè quod Christus Dominus in azymo creditur consecrasset, non tamen id pertinet ad necessitatem Sacramenti: sed ex necessitate præcepti, quisque Sacerdos propriæ Ecclesiæ consuetudinem sequi debet: ut non solum Latinus peccet, si in fermentato consecret: sed etiam Græcus si in azymo: quamdiu intra terminos suæ Ecclesiæ commoratur: ideoque in fermentato nunquam licet apud Latinos consecrare, etiam si urgeat necessitas alicuius in periculo mortis.

§ 7. Hostia rubea quâ litteras solemus sigillare admixta scilicet cinnabrio est materia dubia, & multorum iudicio inualida: quia per illam mixtionem alteratur notabiliter, & extrahitur à pane vsuali.

§ 8. Panis non debet esse notabiliter fractus, sed integer, magnitudinis decentis, bene rotundus, candidus, recens, à præseminibus & micis adherentibus accurratè expurgatus.

§ 9. Nomine hostiarum recentium tam maiorum ad Mis-

Bonac. disp.
4. quest. 2.
punct. 1. n. 7.

Viggers loco
citato.

Layman
Theol. moral.
lib. 5. tract. 4.
cap. 2. assert.

Bonacina
disp. 4. q. 2.
punct. 1. n. 3

S. Thomas 3.
part. 9. 74.
art. 4.

Layman
lib. 5. tract.
4. cap. 2. as-

sert. 4.
Bonacina
disp. 4.
quest. 2.

punct. 1. n. 3.
Dinha. parte
7. tract. 12.
resol. 8.

Cardinal. de
Lugo de Sa-
cram. Eucha-
disp. 4.

sect. 1. n. 4.

Tir. III.
quàm qu
amptione
is panis,
one, vtu
ab illis ve
que, & pro
maneat im
).
vel casua
aliquo ani
altera con
ridiè, quan
t supra.
atùm ex ne-
Sacramen-
ta sit: ideo
tpifis, fabis
materia, ad
lle qui con-
alis, casta-
hordeo, o-
qui confici-
in Christus
m consecro-
pane triu-
hoc Sacra-
am Domi-
acramenti
los albissi-
e frumenti
are. Acce-
nientissi-
icaciam &
icit homi-
egionum:
sti; & pro-
ntum est
§ 3. Pa-

ad Missæ sacrificium, quam minorum ad populi communionem destinatarum non veniunt illæ intelligendæ, quæ toto anno in Sacristia asseruantur, vt quidam sentiunt, sed alternis saltem mensibus ex monasteriis vicinis, seu locis vbi conficiuntur hostiæ recentes, & iam tunc paratæ, oblato pretio sunt comparandæ.

§. 10 Quando maior hostia à Sacerdote haberi non potest, ex minoribus licet adhibere in Missa priuata & secreta, cum non inueniatur præceptum in contrarium, & quælibet parua quantitas, sensibilis possit esse materia huius Sacramenti, gratiusq; videtur esse Deo sic celebrare, quàm non celebrare, licet non sit festus dies, maximè si non sit periculum de scandalo, tunc enim id etiam urgente causa publicè fieri nihil vetaret.

*S. Thomas 3.
pari. 9. 73.
art. 1.
Bonacina
disp. 4. q. 2.
punct. 5. n. 1.*

§. 11. Conveniret à Sacerdotibus Clericis, aut religiosis hostias in Missa vsurpandas confici, vt omni errori præsertim periculo admixtionis liquoris vel grani alterius obuiaretur, & cum maiore nitore & reuerentia tractarentur. Passim enim venales satis incurie tractantur & sordidè, quod est indecens in materia tanti tamque puri Sacrificij. præsertim cum olim Sacerdotes legales, ad propositionis panes formandos, agros ipsi excolebant, seminabant, triturabant, molebant, pinsebant, Panes formabant & coquebant; erantque de simila mundissimâ, quamuis in illis panibus forma erat figura. Heu modo aliquibus in locis panes sub quibus est veritas, id est corpus Domini nostri Iesu Christi videlicet post consecrationem: pinunt, formant, & coquunt negligentes mulieres, ex quo multi & graues committuntur errores. Vnde cum Abbas quidam quadam die esset celebraturus Missam in quadam Ecclesia, & essent hostiæ nigerrimæ ait Campanario, de quo grano essent hostiæ illæ, respondente illo de auena, noluit celebrare valdè arguens illum; vnde vt hostiæ purissimè, sine vlla admixtione, nec non honestissimè fiant, hæc erunt singulariter obseruanda. Imprimis triticum, si fieri potest, magno studio granatim eligatur; electum in sacco mundo & de bono panno ad hoc opus tantùm factò ponatur, atque à famulo boni studij ad molendinum deferatur. Quo delato, famulus aliud frumentum in ipso molendino moli prius faciat, vt illud vnde hostiæ fieri debent sine aliqua sorde moli postea valeat. Reportatâ farinâ Clerici antequam incipiant manus lauent, ipsamque cribrent. Deinde unus super tabulam mundissimam ipsam

*Novarinus
lib. 5. de agno
Eucharist.
cap. 68. &
seq.*

ipsam farinam aquâ conspergat, & manibus fortiter compingat atque maceret, postea in ferrum in quo coquantur ponat & coquat aduertens vt imago Sacra Crucifixi, & non alia tam maioribus quam minoribus sit impressa; nec non vt nitidè, ac studiosè fiant, easque forcipibus ad id tantum paratis, vel alio simili instrumento tondeat, obseruans præcipuè quod in Rubrica Missalis habetur, vt fiat integræ & à fragmentis purgatæ.

§. 12. In conficiendis maioribus hostijs hoc maxime caueatur, ne tam magnæ fiant, vt vix ore Sacerdotis reuerenter consumi possint, sed tantæ, vt in eleuatione eiusdem inter digitos à populo commodissime videri possint.

§. 13. Quando factâ oblatione Hostiæ, quocumque ex casu noua apponenda est Hostia, tunc oblatio istius Hostiæ saltem mente est concipienda, neque tunc necesse est, eam eleuare ante oculos super Patenam, neque facere cum ea, vel super eam signum Crucis, vt fecit in oblatione Hostiæ: sed eam simpliciter deponat super Corporale.

§. 14. Si Hostia transformetur in cruentam carnem, seu in Sanguinem apparentem non debet sumi ab eo, cui sic apparet. Nec propter hoc Sacerdos efficitur legis transgressor. Consulendum tamen esset Sacerdoti, vt iteratò corpus, & Sanguinem consecraret, & sumeret, & si perseveret in tali specie ponendum cum reliquijs, sed occultetur penitus iuxta traditionem Iuris, nec populo quomodolibet publicetur vel ostendatur ne seducetur, aut quaestuaris accursus causetur.

Gauantur
Part. 3. Tit.
3. n. 4. lit. d.

S. Thomas 3o
partie q. 84.
art. 1. & 4.
sent. dist. 10.
art. 4.

TITVLVS IV.

De defectu vini.

1. **S**I vinum sit factum penitus acerum, vel peius putridum, vel de vuis acerbis, seu non maturis expressum, vel ei admixtum tantum aquæ, vt vinum sit corruptum, non conficitur Sacramentum.

2. Si vinum cœperit acescere, vel corrumpi, vel fac-